

FACHLITERATUR
EDITION ROMIOSINI
ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ICGL12 | 12th INTERNATIONAL CONFERENCE
ON GREEK LINGUISTICS
16 – 19 SEPTEMBER 2015
FREIE UNIVERSITÄT BERLIN, CEMOG

Proceedings of the ICGL12

vol. 2

The International Conference on Greek Linguistics is a biennial meeting on the study and analysis of Greek (Ancient, Medieval and Modern), placing particular emphasis on the later stages of the language.

PROCEEDINGS OF THE ICGL12
ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΟΥ ICGL12

**Thanasis Georgakopoulos, Theodossia-Soula Pavlidou, Miltos Pechlivanos,
Artemis Alexiadou, Jannis Androutsopoulos, Alexis Kalokairinos,
Stavros Skopeteas, Katerina Stathi (Eds.)**

**PROCEEDINGS OF THE 12TH INTERNATIONAL
CONFERENCE ON GREEK LINGUISTICS**

**ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΟΥ 12^{ΟΥ} ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ**

VOL. 2

© 2017 Edition Romiosini/CeMoG, Freie Universität Berlin. Alle Rechte vorbehalten.
Vertrieb und Gesamtherstellung: Epubli (www.epubli.de)
Satz und Layout: Rea Papamichail / Center für Digitale Systeme, Freie Universität Berlin
Gesetzt aus Minion Pro
Umschlaggestaltung: Thanasis Georgiou, Yorgos Konstantinou
Umschlagillustration: Yorgos Konstantinou

ISBN 978-3-946142-35-5
Printed in Germany

Online-Bibliothek der Edition Romiosini:
www.edition-romiosini.de

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σημείωμα εκδοτών	7
Περιεχόμενα.....	9
Peter Mackridge:	
<i>Some literary representations of spoken Greek before nationalism(1750-1801) .....</i>	17
Μαρία Σηφιανού:	
<i>Η έννοια της ευγένειας στα Ελληνικά.....</i>	45
Σπυριδούλα Βαρλοκώστα:	
<i>Syntactic comprehension in aphasia and its relationship to working memory deficits .....</i>	75
Ευαγγελία Αχλάδη, Αγγελική Δούρη, Ευγενία Μαλικούτη & Χρυσάνθη Παρασχάκη-Μπαράν:	
<i>Γλωσσικά λάθη τουρκόφωνων μαθητών της Ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας: Ανάλυση και διδακτική αξιοποίηση .....</i>	109
Κατερίνα Αλεξανδρή:	
<i>Η μορφή και η σημασία της διαβάθμισης στα επίθετα που δηλώνουν χρώμα.....</i>	125
Eva Anastasi, Ageliki Logotheti, Stavri Panayiotou, Marilena Serafim & Charalambos Themistocleous:	
<i>A Study of Standard Modern Greek and Cypriot Greek Stop Consonants: Preliminary Findings .....</i>	141
Anna Anastassiadis-Symeonidis, Elisavet Kiourti & Maria Mitsiaki:	
<i>Inflectional Morphology at the service of Lexicography: ΚΟΜΟΛεξ, A Cypriot Morphological Dictionary .....</i>	157

Γεωργία Ανδρέου & Ματίνα Τασιούδη: <i>Η ανάπτυξη του λεξιλογίου σε παιδιά με Σύνδρομο Απνοιών στον Ύπνο.....</i>	175
Ανθούλα- Ελευθερία Ανδρεσάκη: <i>Ιατρικές μεταφορές στον δημοσιογραφικό λόγο της κρίσης: Η οπτική γωνία των Γερμανών .....</i>	187
Μαρία Ανδριά: <i>Προσεγγίζοντας θέματα Διαγλωσσικής Επίδρασης μέσα από το πλαίσιο της Γνωσιακής Γλωσσολογίας: ένα παράδειγμα από την κατάκτηση της Ελληνικής ως Γ2 .....</i>	199
Spyros Armostis & Kakia Petinou: <i>Mastering word-initial syllable onsets by Cypriot Greek toddlers with and without early language delay.....</i>	215
Julia Bacskai-Atkari: <i>Ambiguity and the Internal Structure of Comparative Complements in Greek.....</i>	231
Costas Canakis: <i>Talking about same-sex parenthood in contemporary Greece: Dynamic categorization and indexicality.....</i>	243
Michael Chiou: <i>The pragmatics of future tense in Greek.....</i>	257
Maria Chondrogianni:. <i>The Pragmatics of the Modern Greek Segmental Markers .....</i>	269
Katerina Christopoulou, George J. Xydopoulos & Anastasios Tsangalidis: <i>Grammatical gender and offensiveness in Modern Greek slang vocabulary .....</i>	291
Aggeliki Fotopoulou, Vasiliki Foufi, Tita Kyriacopoulou & Claude Martineau: <i>Extraction of complex text segments in Modern Greek.....</i>	307
Αγγελική Φωτοπούλου & Βούλα Γιούλη: <i>Από την «Έκφραση» στο «Πολύτροπο»: σχεδιασμός και οργάνωση ενός εννοιολογικού λεξικού.....</i>	327
Marianthi Georgalidou, Sofia Lampropoulou, Maria Gasouka, Apostolos Kostas & Xanthippi Foulidi: <i>“Learn grammar”: Sexist language and ideology in a corpus of Greek Public Documents .....</i>	341
Maria Giagkou, Giorgos Fragkakis, Dimitris Pappas & Harris Papageorgiou: <i>Feature extraction and analysis in Greek L2 texts in view of automatic labeling for proficiency levels .....</i>	357

Dionysis Goutsos, Georgia Fragaki, Irene Florou, Vasiliki Kakousi & Paraskevi Savvidou: <i>The Diachronic Corpus of Greek of the 20th century: Design and compilation</i>	369
Kleanthes K. Grohmann & Maria Kambanaros: <i>Bilectalism, Comparative Bilingualism, and the Gradience of Multilingualism: A View from Cyprus</i>	383
Günther S. Henrich: „Γεωγραφία νεωτερική“ στο Λίβιστρος και Ροδάμνη: μετατόπιση ονομάτων βαλτικών χωρών προς την Ανατολή;	397
Noriyo Hoozawa-Arkenau & Christos Karvounis: <i>Vergleichende Diglossie - Aspekte im Japanischen und Neugriechischen: Veriäten - Interferenz</i>	405
Μαρία Ιακώβου, Ηριάννα Βασιλειάδη-Λιναρδάκη, Φλώρα Βλάχου, Όλγα Δήμα, Μαρία Καββαδία, Τατιάνα Κατσίνα, Μαρίνα Κουτσομπού, Σοφία-Νεφέλη Κύτρου, Χριστίνα Κωστάκου, Φρόσω Παππά & Σταυριαλένα Περγέα: <i>ΣΕΠΙAME2: Μια καινούρια πηγή αναφοράς για την Ελληνική ως Γ2</i>	419
Μαρία Ιακώβου & Θωμαΐς Ρουσουλιώτη: <i>Βασικές αρχές σχεδιασμού και ανάπτυξης του νέου μοντέλου αναλυτικών προγραμμάτων για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας</i>	433
Μαρία Καμηλάκη: «Μαζί μου ασχολείσαι, πόσο μαλάκας είσαι!»: Λέξεις-ταμπού και κοινωνιογλωσσικές ταυτότητες στο σύγχρονο ελληνόφωνο τραγούδι.....	449
Μαρία Καμηλάκη, Γεωργία Κατσούδα & Μαρία Βραχιονίδου: <i>Η εννοιολογική μεταφορά σε λέξεις-ταμπού της NEK και των νεοελληνικών διαλέκτων</i>	465
Eleni Karantzola, Georgios Mikros & Anastassios Papaioannou: <i>Lexico-grammatical variation and stylometric profile of autograph texts in Early Modern Greek</i>	479
Sviatlana Karpava, Maria Kambanaros & Kleanthes K. Grohmann: <i>Narrative Abilities: MAINing Russian–Greek Bilingual Children in Cyprus</i>	493
Χρήστος Καρβούνης: <i>Γλωσσικός εξαρχαϊσμός και «ιδεολογική» νόρμα: Ζητήματα γλωσσικής διαχείρισης στη νέα ελληνική</i>	507

Demetra Katis & Kiki Nikiforidou: <i>Spatial prepositions in early child Greek: Implications for acquisition, polysemy and historical change</i>	525
Γεωργία Κατσούδα: <i>Το επίθημα -ούνα στη ΝΕΚ και στις νεοελληνικές διαλέκτους και ιδιώματα</i>	539
George Kotzoglou: <i>Sub-extraction from subjects in Greek: Its existence, its locus and an open issue</i>	555
Veranna Kyrioti: <i>Narrative, identity and age: the case of the bilingual in Greek and Turkish Muslim community of Rhodes, Greece</i>	571
Χριστίνα Λύκου: <i>Η Ελλάδα στην Ευρώπη της κρίσης: Αναπαραστάσεις στον ελληνικό δημοσιογραφικό λόγο</i>	583
Nikos Liosis: <i>Systems in disruption: Propontis Tsakonian</i>	599
Katerina Magdou, Sam Featherston: <i>Resumptive Pronouns can be more acceptable than gaps: Experimental evidence from Greek</i>	613
Maria Margarita Makri: <i>Opos identity comparatives in Greek: an experimental investigation</i>	629
2ος Τόμος	
Περιεχόμενα.....	651
Vasiliki Makri: <i>Gender assignment to Romance loans in Katoitaliótika: a case study of contact morphology</i>	659
Evgenia Malikouti: <i>Usage Labels of Turkish Loanwords in three Modern Greek Dictionaries</i>	675
Persephone Mamoukari & Penelope Kambakis-Vougiouklis: <i>Frequency and Effectiveness of Strategy Use in SILL questionnaire using an Innovative Electronic Application</i>	693

Georgia Maniati, Voula Gotsoulia & Stella Markantonatou: <i>Contrasting the Conceptual Lexicon of ILSP (CL-ILSP) with major lexicographic examples</i>	709
Γεώργιος Μαρκόπουλος & Αθανάσιος Καρασίμος: <i>Πολυεπίπεδη επισημείωση του Ελληνικού Σώματος Κειμένων Αφασικού Λόγου</i>	725
Πωλίνα Μεσηνιώτη, Κατερίνα Πούλιου & Χριστόφορος Σουγανίδης: <i>Μορφοσυντακτικά λάθη μαθητών Τάξεων Υποδοχής που διδάσκονται την Ελληνική ως Γ2</i>	741
Stamatia Michalopoulou: <i>Third Language Acquisition. The Pro-Drop-Parameter in the Interlanguage of Greek students of German</i>	759
Vicky Nanousi & Arhonto Terzi: <i>Non-canonical sentences in agrammatism: the case of Greek passives</i>	773
Καλομοίρα Νικολού, Μαρία Ξεφτέρη & Νίτσα Παραχεράκη: <i>Το φαινόμενο της σύνθεσης λέξεων στην κυκλαδοκρητική διαλεκτική ομάδα</i>	789
Ελένη Παπαδάμου & Δώρας Κ. Κυριαζής: <i>Μορφές διαβαθμιστικής αναδίπλωσης στην ελληνική και στις άλλες βαλκανικές γλώσσες</i>	807
Γεράσιμος Σοφοκλής Παπαδόπουλος: <i>Το δίπολο «Εμείς και οι Άλλοι» σε σχόλια αναγνωστών της Lifo σχετικά με τη Χρυσή Αυγή</i>	823
Ελένη Παπαδοπούλου: <i>Η συνδυαστικότητα υποκοριστικών επιθημάτων με β' συνθετικό το επίθημα -άκι στον διαλεκτικό λόγο</i>	839
Στέλιος Πιπερίδης, Πένυ Λαμπροπούλου & Μαρία Γαβριλίδου: <i>clarin:el. Υποδομή τεκμηρίωσης, διαμοιρασμού και επεξεργασίας γλωσσικών δεδομένων</i>	851
Maria Pontiki: <i>Opinion Mining and Target Extraction in Greek Review Texts</i>	871
Anna Roussou: <i>The duality of mipos</i>	885

Stathis Selimis & Demetra Katis: <i>Reference to static space in Greek: A cross-linguistic and developmental perspective of poster descriptions</i>	897
Evi Sifaki & George Tsoulas: <i>XP-V orders in Greek</i>	911
Konstantinos Sipitanos: <i>On desiderative constructions in Naousa dialect</i>	923
Eleni Staraki: <i>Future in Greek: A Degree Expression</i>	935
Χριστίνα Τακούδα & Ευανθία Παπαευθυμίου: <i>Συγκριτικές διδακτικές πρακτικές στη διδασκαλία της ελληνικής ως Γ2: από την κριτική παρατήρηση στην αναπλαισίωση</i>	945
Alexandros Tantos, Giorgos Chatziioannidis, Katerina Lykou, Meropi Papatheohari, Antonia Samara & Kostas Vlachos: <i>Corpus C58 and the interface between intra- and inter-sentential linguistic information</i>	961
Arhonto Terzi & Vina Tsakali: <i>The contribution of Greek SE in the development of locatives</i>	977
Paraskevi Thomou: <i>Conceptual and lexical aspects influencing metaphor realization in Modern Greek</i>	993
Nina Topintzi & Stuart Davis: <i>Features and Asymmetries of Edge Gemimates</i>	1007
Liana Tronci: <i>At the lexicon-syntax interface Ancient Greek constructions with ἔχειν and psychological nouns</i>	1021
Βίλλυ Τσάκωνα: <i>«Δημοκρατία είναι 4 λύκοι και 1 πρόβατο να ψηφίζουν για φαγητό»: Αναλύοντας τα ανέκδοτα για τους/τις πολιτικούς στην οικονομική κρίση</i>	1035
Ειρήνη Τσαμαδού- Jacobberger & Μαρία Ζέρβα: <i>Εκμάθηση ελληνικών στο Πανεπιστήμιο Στρασβούργου: κίνητρα και αναπαραστάσεις</i> ...	1051
Stavroula Tsiplakou & Spyros Armostis: <i>Do dialect variants (mis)behave? Evidence from the Cypriot Greek koine</i>	1065
Αγγελική Τσόκογλου & Σύλα Κλειδή: <i>Συζητώντας τις δομές σε -οντας</i>	1077

Αλεξιάννα Τσότσου:	
<i>Η μεθοδολογική προσέγγιση της εικόνας της Γερμανίας στις ελληνικές εφημερίδες .....</i>	1095
Anastasia Tzilinis:	
<i>Begründendes Handeln im neugriechischen Wissenschaftlichen Artikel: Die Situierung des eigenen Beitrags im Forschungszusammenhang.....</i>	1109
Κυριακούλα Τζωρτζάτου, Αργύρης Αρχάκης, Άννα Ιορδανίδου & Γιώργος Ι. Ευδόπουλος:	
<i>Στάσεις απέναντι στην ορθογραφία της Κοινής Νέας Ελληνικής: Ζητήματα ερευνητικού σχεδιασμού .....</i>	1123
Nicole Vassalou, Dimitris Papazachariou & Mark Janse:	
<i>The Vowel System of Mišótika Cappadocian .....</i>	1139
Marina Vassiliou, Angelos Georganas, Prokopis Prokopidis & Haris Papageorgiou:	
<i>Co-referring or not co-referring? Answer the question!.....</i>	1155
Jeroen Vis:	
<i>The acquisition of Ancient Greek vocabulary.....</i>	1171
Christos Vlachos:	
<i>Mod(aliti)es of lifting wh-questions.....</i>	1187
Ευαγγελία Βλάχου & Κατερίνα Φραντζή:	
<i>Μελέτη της χρήσης των ποσοδεικτών λίγο-λιγάκι σε κείμενα πολιτικού λόγου .....</i>	1201
Madeleine Voga:	
<i>Τι μας διδάσκουν τα ρήματα της ΝΕ σχετικά με την επεξεργασία της μορφολογίας.....</i>	1213
Werner Voigt:	
<i>«Σεληνάκι μου λαμπρό, φέγγε μου να περπατώ ...» oder: warum es in dem bekannten Lied nicht so, sondern eben φεγγαράκι heißt und ngr. φεγγάρι .....</i>	1227
Μαρία Βραχιονίδου:	
<i>Υποκοριστικά επιρρήματα σε νεοελληνικές διαλέκτους και ιδιώματα .....</i>	1241
Jeroen van de Weijer & Marina Tzakosta:	
<i>The Status of *Complex in Greek.....</i>	1259
Theodoros Xioufis:	
<i>The pattern of the metaphor within metonymy in the figurative language of romantic love in modern Greek.....</i>	1275

ΣΥΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΙΣ ΔΟΜΕΣ ΣΕ -ΟΝΤΑΣ

Αγγελική Τσόκογλου & Σύλα Κλειδή

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών & Αρσάκεια Σχολεία
angtsok@gs.uoa.gr, sila.klidi@gmx.net

Abstract

In the present paper we examine the infinitival structures in Greek, formed by the traditionally called participles in -ontas. Focusing on the manner participles, we propose that: a) they are base generated within VP, b) they should be divided in two categories, one being complement of the verb and the other one adjunct of the VP, c) manner-adjuncts alongside with the rest of the participle structures are sentential, have an independent subject, are tense-independent and can move and d) manner- complements are not full sentences, their subject is always controlled by the subject of the main sentence, are tense-dependent and cannot move.

Λέξεις-κλειδιά: μετοχές, τροπικές μετοχές-συμπλήρωμα, τροπικές μετοχές-προσάρτημα, έλεγχος υποκειμένου, φ-χαρακτηριστικά

1. Εισαγωγή

Οι δομές της Ελληνικής που σχηματίζουν οι μετοχές σε -οντας έχουν γίνει αντικείμενο μελέτης λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους,¹ τα οποία σχετίζονται κυρίως με την απαραιτητικότητα. Στο παρόν άρθρο εξετάζουμε:

---

¹ Βλ. Τζάρτανος (1946/1989) για περιγραφική προσέγγιση και Rivero (1994), Tsoulas (1996), Tsimpli (2000), Τσόκογλου & Κλειδή (2002), Σιταρίδου & Χάιδου (2002), Manolessou (2005), Moser (2006), Panagiotidis (2010), Kapetangianni (2010), Νάκας (2012), Kotzoglou (2014) για σύγχρονες αναλύσεις σε επιμέρους ζητήματα.

- α) τη σημασιολογική κατηγοριοποίηση των μετοχών (ενότητα 2),
- β) τον προτασικό τους χαρακτήρα (ενότητα 3),
- γ) τη θέση τους στην προτασική δομή και τη δυνατότητα μετακίνησης (ενότητα 4).

Διαπιστώνοντας διαφοροποίηση στη συμπεριφορά τους ως προς τα ανωτέρω ζητήματα, εστιάζουμε στις τροπικές μετοχικές δομές. Υποστηρίζουμε τη δομική τους διάκριση σε τροπικές μετοχές-προσάρτημα στη ΡΦ της πρότασης με δυνατότητα ετεροπροσωπίας και σε τροπικές μετοχές-συμπλήρωμα του ρήματος με υποχρεωτική ταυτοπροσωπία (ενότητα 5). Με την ανάλυση που προτείνουμε αντιμετωπίζουμε ενιαία τις δομές υποχρεωτικού ελέγχου της Ελληνικής (ενότητα 6).

2. Η διάκριση των μετοχών

Στη σχετική βιβλιογραφία γίνεται διάκριση των μετοχών της Ελληνικής σε αιτιολογικές, χρονικές, υποθετικές και τροπικές.² Επιπλέον, με βάση τη συντακτική τους συμπεριφορά και τη σημασιολογική τους ερμηνεία οι τρεις πρώτες έχουν ομαδοποιηθεί στις λεγόμενες απόλυτες (*absolutes*, πρβλ. Kotzoglou 2014) και αντιπαραβάλλονται στις τροπικές.

Σε αυτό το σημείο κρίνουμε αναγκαίες τις εξής διευκρινιστικές παρατηρήσεις:

- A) Οι δομές των μετοχών σε *-οντας* είναι αδιαφανείς ως προς τη σημασιολογική τους ερμηνεία. Σε αυτό συντελούν:
  - α) η απαρεμφατικότητα [-Χρόνος / - Συμφωνία] και
  - β) ο ΣΔ ή άλλος δείκτης, ο οποίος –σε αντίθεση με τις αντίστοιχες δευτερεύουσες προτάσεις– δεν είναι εκπεφρασμένος, με αποτέλεσμα να μην τους προσδίδει σημασιολογική ερμηνεία.

Το γεγονός αυτό καθιστά –πέρα από τα αυστηρώς συντακτικά κριτήρια– το περιεχόμενο, τις πραγματολογικές συνθήκες και το περιβάλλον στο οποίο εμφανίζονται, για παράδειγμα το κατηγορήμα της κύριας πρότασης, καθοριστικό παράγοντα για την ερμηνεία τους, όπως φαίνεται στα παραδείγματα (1, 2):

---

2 Προσθέτουμε εδώ ότι η Ελληνική έχει επιπλέον εναντιωματικές μετοχές (1), όταν εμφανίζεται άρνηση, και τελικές (2):

- (1) Πέρασε τις εξετάσεις, μη διαβάζοντας όσο έπρεπε.
- (2) Πήγε στα εγκαίνια, ψάχνοντας νέες γνωριμίες.

- (1) α. Ψάχνοντας στις μικρές αγγελίες, φοβήθηκε ότι δεν πρόκειται να βρει δουλειά. (αιτιολογική)
 β. Ψάχνοντας στις μικρές αγγελίες, διάβασε ότι ζητούν μοντέλα. (χρονική)
 γ. Ψάχνοντας στις μικρές αγγελίες, βρίσκεις δουλειά. (υποθετική)
 δ. Άνοιξε την εφημερίδα, ψάχνοντας τις μικρές αγγελίες. (τελική)
 ε. Αναζητούσε δουλειά, ψάχνοντας στις μικρές αγγελίες. (τροπική)
- (2) Ο Γιάννης διαβάζει ακούγοντας μουσική.

Στο (2) η μετοχή μπορεί να ερμηνευτεί είτε ως χρονική είτε ως τροπική. Αν με βάση το περιεχόμενο αυτό αποτελεί ένα τυχαίο γεγονός, η μετοχή είναι χρονική: *Ο Γιάννης διαβάζει και συγχρόνως ακούει μουσική*. Αν όμως ο Γιάννης είναι ένας μαθητής που δεν διαβάζει παρά μόνο με μουσική, τότε ερμηνεύεται ως τροπική.

Β) Περαιτέρω, διατυπώνουμε την αντίρρησή μας σε κάποιες ερμηνείες που αποδίδονται σε ορισμένες μετοχές. Ειδικότερα, στο παράδειγμα (3), το οποίο αντλήσαμε από τη βιβλιογραφία, θεωρούμε ότι δεν πρόκειται για τροπική μετοχή, καθώς το «τρώγοντας παγωτό» δεν αποτελεί τον τρόπο με τον οποίο «ο Νίκος μάς πλησίασε». Πρόκειται για δύο άσχετα μεταξύ τους γεγονότα, που συμπίπτουν χρονικά: *Ο Νίκος μάς πλησίασε, ενώ/και έτρωγε παγωτό*.

- (3) α. Ο Νίκος μάς πλησίασε, τρώγοντας παγωτό.
 β. Τρώγοντας ο Νίκος παγωτό, μας πλησίασε.

Γ) Τέλος, εντοπίζουμε μία σημαντική για την ανάλυσή μας διάκριση μεταξύ των τροπικών μετοχών. Στο (4), η μετοχή είναι τροπική και ουσιαστικά το «φεύγει» και το «τρέχοντας» αναφέρονται στο ίδιο γεγονός, στη γρήγορη απομάκρυνση του Γιάννη. Πρόκειται δηλαδή για συγχρονισμό των δύο γεγονότων. Θεωρούμε αυτές τις μετοχικές δομές συμπλήρωμα του ρήματος.

- (4) Ο Γιάννης έφυγε τρέχοντας.

Αντιθέτως, στο (5),

- (5) Η Μαρία πλούτισε, παίζοντας στο χρηματιστήριο.

η μετοχή α) δηλώνει τον τρόπο με τον οποίο η Μαρία έβγαλε πολλά χρήματα, β) συνυποδηλώνει ότι η προϋπόθεση για να γίνει πλούσια υπήρξε η ενασχόλησή της

με το χρηματιστήριο, συνοδεύεται δηλαδή ο τρόπος από μια σχέση αιτίας-αιτιού και γ) το ρήμα της κύριας «πλούτισε» και η μετοχική δομή «παίζοντας στο χρηματιστήριο» αναφέρονται σε δύο διαφορετικά γεγονότα. Θεωρούμε αυτές τις μετοχικές δομές προσαρτήματα.

Η διαφοροποίηση που προτείνουμε στο σημείο αυτό θα ενισχυθεί στις ενότητες 3 και 4 και οι συντακτικές λειτουργίες που αποδίδουμε στα δύο είδη τροπικών μετοχών συνδέονται με την ανάλυση που προτείνουμε στην ενότητα 5.

3. Ο προτασικός χαρακτήρας των μετοχικών δομών

Στη συνέχεια ελέγχουμε τον προτασικό χαρακτήρα των δομών βάσει κριτηρίων που έχουμε θέσει σε προηγούμενες μελέτες μας (Τσόκογλου & Κλειδή 2012, Κλειδή & Τσόκογλου 2013), δηλαδή [+/- ανεξάρτητο υποκείμενο], [+/- ανεξάρτητος χρόνος], δυνατότητα παρουσίας Άρνησης και Στοιχείων Άρνητικής Πολικότητας (ΣΑΠ).

3.1. Το ανεξάρτητο υποκείμενο

Ελέγχοντας την υποχρεωτική ταυτοπροσωπία μεταξύ ρήματος και μετοχής παρατηρούμε (όπως και προηγούμενοι αναλυτές) ότι οι αιτιολογικές (6), οι χρονικές (7) και οι υποθετικές μετοχές (8) δέχονται ανεξάρτητο υποκείμενο:

- (6) Βάζοντας η Μαρία τα κλάματα, ο Πάννης συγκινήθηκε και την συγχώρεσε.
- (7) Φτάνοντας η Μαρία στον σταθμό, έφευγε το τρένο.
- (8) Βγαίνοντας η Ελλάδα από την ΕΕ, θα σημειωθούν σημαντικές κοινωνικο-πολιτικές αλλαγές.

Ως προς τις τροπικές μετοχές, οι τροπικές-συμπλήρωμα δεν δέχονται ανεξάρτητο υποκείμενο (9):

- (9) α. Τρώει προ_i μασώντας ΥΠΟΚ_i καλά την τροφή του.
- β. *Τρώει προ_i μασώντας ΥΠΟΚ_j καλά την τροφή του.

Αντιθέτως, οι τροπικές-προσάρτημα επιτρέπουν ανεξάρτητο υποκείμενο (10):

(10) Η Μαρία πλούτισε, παίζοντας ο Γιάννης τα λεφτά της στο χρηματιστήριο.

Τα ανωτέρω δεδομένα δείχνουν ότι οι μετοχικές δομές με ετεροπροσωπία αποτελούν ΦΣΔ, στις οποίες ο ΣΔ φέρει φ-χαρακτηριστικά που νομιμοποιούν τα ανεξάρτητα υποκείμενα (Chomsky 2005, 2007).

3.2. Ο ανεξάρτητος χρόνος

Ως προς τον χρόνο, σημειώνουμε ότι δεν εννοούμε μόνο την γραμματική ένδειξη του χρόνου αλλά τη χρονική σχέση (προτερόχρονο, σύγχρονο, υστερόχρονο) μεταξύ του ρήματος της κύριας και της μετοχικής δομής. Ελέγχοντας αυτήν τη σχέση παρατηρούμε ότι οι αιτιολογικές (11), οι χρονικές³ (12) και οι υποθετικές (13) μετοχές δηλώνουν και το προτερόχρονο:

(11) Μαθαίνοντας η Μαρία τα άσχημα νέα, την κυρίευσε πανικός.

(12) Τελειώνοντας η Μαρία τις δουλειές της, πήγε μια βόλτα.

(13) Ψηφίζοντας το συγκεκριμένο κόμμα, περιμένουμε καλύτερες μέρες.

Αντιθέτως, οι τροπικές-συμπλήρωμα δηλώνουν αποκλειστικά το σύγχρονο (14):

(14) Ο Γιάννης μας μίλησε φωνάζοντας.

Οι τροπικές-προσάρτημα δηλώνουν χρονική ακολουθία των γεγονότων (15):

(15) Ο Γιάννης κατέκτησε την κορυφή του βουνού, χρησιμοποιώντας τον κατάλληλο εξοπλισμό.

Η αποκλειστική δήλωση του σύγχρονου για τις τροπικές-συμπλήρωμα φαίνεται επιπλέον από το γεγονός ότι δεν εμφανίζονται σε τετελεσμένη μορφή, η οποία δηλώνει το προτερόχρονο (16), σε αντίθεση με τις τροπικές-προσάρτημα (17):

(16) α. Οδηγεί κρατώντας το τιμόνι με ένα χέρι.

3 Μολονότι στη βιβλιογραφία δεν επισημαίνεται, υπογραμμίζουμε ότι οι χρονικές μετοχές μπορούν να δηλώσουν και το υστερόχρονο: *Ο Γιάννης παντρεύτηκε τη Μαρία, τολμώντας δύο χρόνια μετά να της πει την αλήθεια.*

β. *Οδηγεί έχοντας κρατήσει το τιμόνι με ένα χέρι.

(17) Ο Πάννης κατέκτησε την κορυφή του βουνού, έχοντας χρησιμοποιήσει τον κατάλληλο εξοπλισμό.

3.3. Η παρουσία Άρνησης και ΣΑΠ

Αναφορικά με την Άρνηση ισχύει γενικά ότι οι μετοχές σε *-οντας* δέχονται το μόριο *μην*. Ως προς τα ΣΑΠ, υπενθυμίζουμε ότι εμφανίζονται σε πλήρεις προτάσεις (Progovas 1992). Σε αυτή τη βάση παρατηρούμε ότι οι αιτιολογικές μετοχές δέχονται Άρνηση και ΣΑΠ (18):

(18) Μην αγοράζοντας τίποτε ακριβό αυτόν τον μήνα, αυξήθηκαν οι καταθέσεις της.

Ως προς τις χρονικές μετοχές, ο συγκεκριμένος έλεγχος δεν είναι δυνατός, καθώς η παρουσία άρνησης προσδίδει αιτιολογική ερμηνεία (Tsimpli 2000), (19):

(19) α. Βγαίνοντας από το μαγαζί, τον είδε να μιλάει με την άλλη.

β. Μη βγαίνοντας από το μαγαζί, δεν τον είδε να μιλάει με την άλλη.

Οι υποθετικές μετοχές δέχονται ΣΑΠ με ή χωρίς άρνηση, καθώς συνιστούν επιδραστικά περιβάλλοντα (20α,β):

(20) α. Διαβάζοντας κανείς συστηματικά, οι εξετάσεις γίνονται παιχνιδάκι.

β. Μη διαβάζοντας κανείς συστηματικά, οι εξετάσεις γίνονται εφιάλτης.

Αντιθέτως, οι τροπικές-συμπλήρωμα δεν επιτρέπουν άρνηση *μην* ούτε ΣΑΠ (21):

(21) *Ο Νίκος περίμενε μην ανυπομονώντας για τα αποτελέσματα.

Ωστόσο, οι τροπικές-προσάρτημα δέχονται άρνηση (22):⁴

(22) Ο Νίκος πέρασε τις εξετάσεις, μη διαβάζοντας συστηματικά.

---

4 Σε αντίθεση με ό,τι υποστηρίζουμε εδώ, στη βιβλιογραφία αναφέρεται η αδυναμία παρουσίας άρνησης στις τροπικές μετοχές (βλ. Kotzoglou 2014).

Είναι γεγονός ότι η παρουσία άρνησης στον τρόπο με τον οποίο έγινε κάτι είναι πραγματολογικά δύσκολη, αλλά και σημασιολογικά μετατρέπει τη μετοχή από τροπική σε εναντιωματική (23):

- (23) α. Ο Νίκος πέρασε τις εξετάσεις, διαβάζοντας συστηματικά.
β. Ο Νίκος πέρασε τις εξετάσεις, μη διαβάζοντας συστηματικά.

Ωστόσο, με το ακόλουθο διαγνωστικό τεστ είναι δυνατόν να διακρίνουμε την εναντιωματική από την τροπική μετοχή με αρνητική σημασία. Στο (24), ενισχύοντας την εναντιωματική σημασία της μετοχής, η συμπλήρωση δεν είναι σημασιολογικά αποδεκτή, ενώ στο (25), με την τροπική ανάγνωση, η συμπλήρωση είναι αποδεκτή.

- (24) α. Ο Νίκος πέρασε τον δρόμο, μην προσέχοντας τα αυτοκίνητα # και κτύπησε.
β. Ο Νίκος πέρασε τον δρόμο, αν και δεν πρόσεχε τα αυτοκίνητα # και κτύπησε.
(25) α. Ο Νίκος πέρασε τον δρόμο, μην προσέχοντας τα αυτοκίνητα √ και κτύπησε.
β. Ο Νίκος πέρασε τον δρόμο, χωρίς να προσέχει τα αυτοκίνητα √ και κτύπησε.

Κατ' επέκταση, σε προτάσεις με αρνητικές τροπικές μετοχές (26α), παρατηρούμε ότι επιτρέπεται η παρουσία ΣΑΠ (26β):

- (26) α. Ο Νίκος προετοιμάζεται για τις πανελλήνιες, μην κάνοντας απολύτως ΚΑΝΕΝΑ ιδιαίτερο.
β. Ο Νίκος προετοιμάζεται για τις πανελλήνιες, μην κάνοντας κανένα ιδιαίτερο, όπως οι υπόλοιποι.

3.4. Συμπεράσματα

Συνοψίζοντας τα δεδομένα μας με κριτήριο την προτασικότητα και αξιοποιώντας προηγούμενες αναλύσεις μας (Τσόκογλου & Κλειδή 2012, Κλειδή & Τσόκογλου

2013), όπου η παρουσία ή απουσία φ-χαρακτηριστικών στον ΣΔ συνδέεται με το αν η ΦΣΔ αποτελεί ή όχι φάση αντίστοιχα,⁵ καταλήγουμε στην ακόλουθη γενίκευση:

αιτιολογικές, υποθετικές, χρονικές, τροπικές-προσάρτημα	τροπικές-συμπλήρωμα
+ πλήρεις προτάσεις	- πλήρεις προτάσεις
ΣΔ +φ-χαρακτηριστικά, ΦΣΔ + φάση	ΣΔ - φ-χαρακτηριστικά, ΦΣΔ -φάση
+ ανεξάρτητος χρόνος + ανεξάρτητο υποκείμενο + Άρνηση, +ΣΑΠ	- ανεξάρτητος χρόνος (αποκλειστικά σύγχρονο) - εξαρτημένο υποκείμενο - Άρνηση, -ΣΑΠ

Πίνακας 1 | Διάκριση των μετοχικών δομών με κριτήριο την προτασικότητα

Η συγκεκριμένη ανάλυση δίνει απάντηση και σε αντιπαραδείγματα, όπως το (27):

(27) Η πόρτα ανοίγει σπρώχνοντας.

Με μία πρώτη ανάγνωση η συγκεκριμένη μετοχή αποτελεί αντιπαραδείγμα, διότι είναι τροπική, δηλώνει το σύγχρονο, αλλά δεν έχει συναναφερόμενο υποκείμενο. Εφαρμόζοντας, όμως, τα διαγνωστικά τέστ που χρησιμοποιήσαμε παραπάνω, βλέπουμε ότι η μετοχή δέχεται ΣΑΠ (28α), μπορεί να είναι υποθετική (28β), ερμηνευόμενη ως τροπική (28γ) ανήκει στις τροπικές μετοχές-προσάρτημα, αυτές δηλαδή που δηλώνουν διαφορετικό γεγονός από εκείνο του ρήματος, και επιτρέπει ετεροπροσωπία (28δ):

- (28) α. Η πόρτα ανοίγει, σπρώχνοντας κανείς με δύναμη.
 β. Η πόρτα ανοίγει, σπρώχνοντας και $\sqrt{\quad}$ μη σπρώχνοντας.
 γ. Η πόρτα άνοιξε, σπρώχνοντας και $\#$ μη σπρώχνοντας.
 δ. Η πόρτα άνοιξε, σπρώχνοντας ο Γιάννης την κάσα από πάνω.

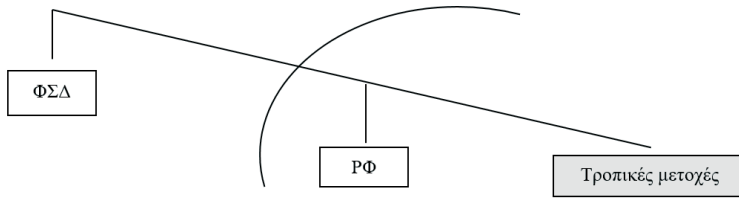
5 Στη βιβλιογραφία έχει υποστηριχθεί ότι οι μετοχικές δομές δεν είναι ΦΣΔ, βλ. μεταξύ άλλων Tsimpli (2000). Για τις απόλυτες μετοχές και τις τροπικές-προσάρτημα υποστηρίζουμε ότι είναι ΦΣΔ για δύο λόγους: α) στη νεώτερη θεωρία (Chomsky 2005, 2007) τα φ-χαρακτηριστικά εδράζονται στον ΣΔ, β) φαίνεται να επιτρέπεται θεματοποίηση (1), εστίαση (2) και μετακίνηση του ερωτηματικού (3):

- (1) Την Μαρία, βλέποντάς την ο Γιάννης, θυμήθηκε τα παιδικά τους καλοκαίρια στο χωριό.
 (2) ΤΗΝ ΜΑΡΙΑ βλέποντας ο Γιάννης, θυμήθηκε τα παιδικά τους καλοκαίρια στο χωριό.
 (3) Τι ακριβώς τρώγοντας, ένωσε πόνο στο στομάχι;

Ωστόσο, οι τροπικές-συμπλήρωμα, οι οποίες δεν διαθέτουν φ-χαρακτηριστικά και δεν επιτρέπουν θεματοποίηση, εστίαση και μετακίνηση του ερωτηματικού, είναι πιθανόν να μην αποτελούν ΦΣΔ, αλλά να είναι μικρότερες δομές (βλ. ενότητα 6 και υποσημείωση 8).

4. Η θέση των μετοχικών δομών στην πρόταση και η δυνατότητα μετακίνησης

Αναφορικά με τη θέση των μετοχικών δομών στην πρόταση, υποστηρίζουμε ότι οι τροπικές μετοχές (και οι δύο κατηγορίες) παράγονται εντός της ΡΦ, όπως τα αντίστοιχα επιρρήματα του τρόπου (βλ. Alexiadou 1997) (σχήμα 1):

Γράφημα 1 | Η θέση των μετοχικών δομών στην πρόταση

Ως προς τη θέση εμφάνισής τους παρατηρούμε ότι οι αιτιολογικές, οι υποθετικές και οι χρονικές εμφανίζονται προ- και μεταρρηματικά (29):⁶

(29) (Μπαίνοντας στο δωμάτιο) είδε τον Πέτρο (μπαίνοντας στο δωμάτιο).

Αντιθέτως, οι τροπικές-συμπλήρωμα δεν μετακινούνται και εμφανίζονται μόνο μεταρρηματικά (30):

(30) α. (*Τρέχοντας) έφυγε (τρέχοντας).

β. (*Πατώντας συνεχώς το γκάζι) οδηγεί (πατώντας συνεχώς το γκάζι).

Ωστόσο, οι τροπικές-προσάρτημα, εμφανίζονται προ- και μεταρρηματικά (31):⁷

(31) (Βαδίζοντας γρήγορα) ο Γιάννης μας πλησίασε (βαδίζοντας γρήγορα).

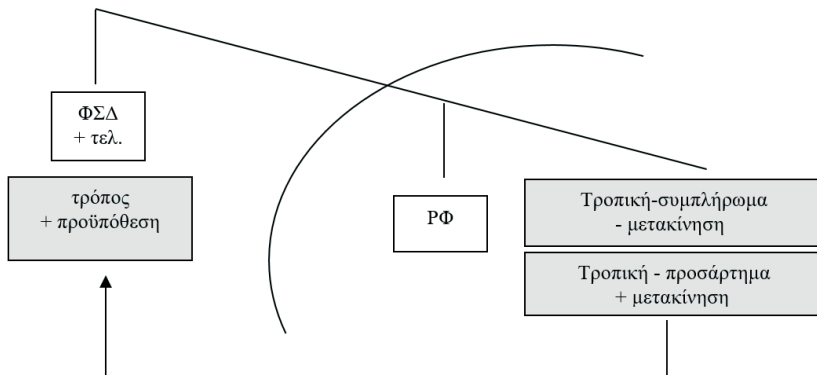
6 Υπάρχει η προτίμηση οι αιτιολογικές, υποθετικές και χρονικές που προηγούνται χρονικά της κύριας να προτάσσονται. Σε αυτήν την προτίμηση συντελεί η αδιαφάνειά τους (απουσία εκπεφρασμένου ΣΔ).

7 Ο Κοτζόγλου (Kotzoglou 2014, σελ. 8, παρ. 17), από όπου το παράδειγμα (1), παρατηρεί ότι η μετοχή είναι τροπική και εμφανίζεται προρρηματικά:

(1) Τραβώντας ο Χοντρός και ο Λιγνός το πιάνο με ένα σκονί, το ανέβασαν στον 6^ο όροφο.

Πα τις συγκεκριμένες περιπτώσεις, επισημαίνουμε ότι πρόκειται για τροπικές μετοχές-προσάρτημα, οι οποίες εκφράζουν δύο διαφορετικά γεγονότα με σχέση «προϋπόθεσης-αποτελέσματος».

Για την περίπτωση των τροπικών-προσάρτημα υποστηρίζουμε μετακίνηση της μετοχικής δομής από τη ΡΦ στη ΦΣΔ της κύριας πρότασης, όπου λαμβάνει επιπλέον σημασιολογικό περιεχόμενο, αυτό της σχέσης «προϋπόθεσης-αποτελέσματος» ή «αιτίας-αιτιατού», λόγω παρουσίας συγκεκριμένου τελεστή στη ΦΣΔ της κύριας, ο οποίος προκαλεί τη μετακίνηση (σχήμα 2), (βλ. και 5.2.).

Γράφημα 2 | Η δυνατότητα μετακίνησης των μετοχικών δομών

Αναλυτικότερα, η πρόταξη μιας τροπικής μετοχής-προσάρτημα συνοδεύεται από σημασιολογική διαφοροποίηση (32α,β):

- (32) α. Ξέφυγε τρέχοντας.
- β. Τρέχοντας, ξέφυγε.

Στο (32α) η μετοχή είναι κυρίως τροπική και δηλώνει τον τρόπο με τον οποίο ξέφυγε ο δράστης. Αν όμως προταχθεί, η τροπική σημασία συνοδεύεται από αιτιολογική ερμηνεία: *Επειδή έτρεξε ο δράστης, κατάφερε να ξεφύγει.* Η ενέργεια της μετοχής αποτελεί προϋπόθεση για την ενέργεια του ρήματος. Το ίδιο συμβαίνει και στο (33):

- (33) α. Ο Γιάννης μετακινούσε τα έπιπλα, τσουλώντας τα πάνω στα ροδάκια τους.
- β. Τσουλώντας ο Γιάννης τα έπιπλα πάνω στα ροδάκια τους, τα μετακίνησε.

Στο (33α) δηλώνεται αποκλειστικά ο τρόπος με τον οποίο ο Γιάννης μετακινούσε τα έπιπλα. Αντιθέτως, στο (33β) λαμβάνουμε επιπλέον ερμηνεία: *Κάνοντας αυτό, κατά-*

φερε να μετακινήσει τα έπιπλά του, παρά τις προβλέψεις.

Στη σημασιολογική διαφοροποίηση, την οποία επισημαίνουμε, συνηγορούν και τα ακόλουθα διαγνωστικά τεστ:

A) Αντίθετα με την τροπική-συμπλήρωμα, η τροπική μετοχή-προσάρτημα, ιδιαίτερα όταν προταχθεί, αποτελεί προϋπόθεση για την ενέργεια του ρήματος της κύριας πρότασης, όπως δείχνει η συμπλήρωση των προτάσεων με υποθετικό λόγο (34-37):

(34) α. Ο Γιάννης έφυγε τρέχοντας. (τροπική-συμπλήρωμα)

β. # Αν δεν είχε τρέξει δεν θα έφευγε.

(35) α. Τρέχοντας, ο Γιάννης ξέφυγε. (τροπική-προσάρτημα)

β. √ Αν δεν είχε τρέξει, δεν θα ξέφευγε.

(36) α. Ο δάσκαλος μας μίλησε φωνάζοντας δυνατά. (τροπική-συμπλήρωμα)

β. # Αν δεν είχε φωνάξει δυνατά, δεν θα μας μιλούσε.

(37) α. Τραβώντας το αυτοκίνητο από το σκοινί, το έφεραν στο συνεργείο.

(τροπική-προσάρτημα)

β. √ Αν δεν το είχαν τραβήξει από το σκοινί, δεν θα το έφεραν.

B) Η προτεταγμένη μετοχική δομή-προσάρτημα δηλώνει ότι, παρά τις προσδοκίες του συνομιλητή, ο δράστης κατάφερε να επιτύχει έναν στόχο. Γι' αυτό, η δομή δέχεται το «όμως» και αποκτά εκτός της τροπικής και αιτιολογική χροιά (38):

(38) α. *Ανέβηκε στην κορυφή του βουνού κρατώντας όμως γερά το σκοινί.

β. Κρατώντας όμως γερά το σκοινί, ανέβηκε στην κορυφή του βουνού.

5. Η ανάλυση: τροπικές μετοχικές δομές, συμπλήρωμα vs. προσάρτημα

Για τις απόλυτες μετοχές, των οποίων δείξαμε την προτασικότητα, υποστηρίζουμε ότι είναι πλήρεις προτάσεις με δύο φάσεις, της ρΦ και της ΦΣΔ, και ΣΔ με ανεξάρτητα φ-χαρακτηριστικά. Στη συνέχεια εστιάζουμε την ανάλυση στις τροπικές μετοχικές δομές.

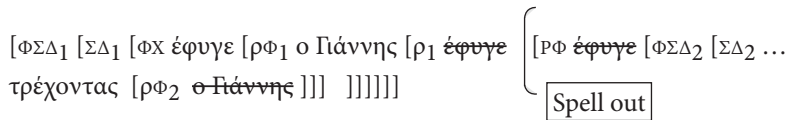

5.1. Τροπικές μετοχές-συμπλήρωμα

Για την ανάλυση των τροπικών μετοχών-συμπλήρωμα, σε αντίθεση με τις απόλυτες, αξιοσημείωτη είναι η αδυναμία εμφάνισης εκπεφρασμένου υποκειμένου στη δομή, προμετοχικά (39α) ή μεταμετοχικά (39β):

- (39) α. *Οδήγησε χθες ο Γιάννης κρατώντας σφιχτά το τιμόνι.
- β. *Οδήγησε χθες κρατώντας ο Γιάννης σφιχτά το τιμόνι.

Για τις συγκεκριμένες τροπικές μετοχές υποστηρίζουμε την παρακάτω δομή:

Γράφημα 3 | Η παραγωγή των τροπικών μετοχών-συμπλήρωμα

Αναλυτικότερα:

- α) Ο ΣΔ₂ της μετοχικής δομής δεν φέρει φ-χαρακτηριστικά και συνεπώς η ΦΣΔ₂ δεν αποτελεί φάση, γεγονός που επιτρέπει και επιβάλλει τη μετακίνηση του υποκειμένου.
- β) Το υποκείμενο ο Γιάννης παράγεται στη ρΦ₂ και στη συνέχεια μετακινείται στη ρΦ₁ της ΦΣΔ₁, ώστε να ελεγχθούν τα φ-χαρακτηριστικά του.
- γ) Καθώς η μετοχική δομή παράγεται στη ρΦ της κύριας, δηλαδή στο συμπλήρωμα του ρ της ρΦ₁, η οποία αποτελεί φάση, ως συμπλήρωμα μεταφέρεται στο σημείο εκφώνησης (*spell out*) και έτσι δεν είναι πλέον δυνατή η εμφάνιση εκπεφρασμένου υποκειμένου (αντιγράφου) εντός της -οντας δομής (ΦΣΔ₂).

5.2. Τροπικές μετοχές-προσάρτημα

Για την περίπτωση των τροπικών μετοχών-προσάρτημα, οι οποίες συμπεριφέρονται όπως οι απόλυτες, επιτρέπουν δηλαδή εμφάνιση υποκειμένου, υποστηρίζουμε την ακόλουθη δομή, υπενθυμίζοντας ότι η ΦΣΔ₂ είναι πλήρης πρόταση και επιτρέπει ανεξάρτητο υποκείμενο.

[ΦΣΔ₁ ο Γιάννης ανέβηκε στην κορυφή [ΦΣΔ₂ κρατώντας (ο Γιάννης / η Μαρία) γερά το σκοινί]]

Στην περίπτωση της πρόταξης της ΦΣΔ₂, επειδή έλκεται από τον τελεστή «Αιτία-Πρό-ϋπόθεση» (*Cause-Presupposition*) στην ΦΣΔ₁, η μετοχή δεν θα μεταφερθεί στο σημείο εκφώνησης, αλλά θα μετακινηθεί στο άκρο (*edge*) της φάσης ρΦ₁ και κατόπιν στη ΦΣΔ₁:

- A) [ΦΣΔ₁ [ΦΧρ ανέβηκε [ρΦ₁ [ΦΣΔ₂ ...κρατώντας ο Γιάννης γερά το σκοινί] [ρΦ₁ pro [ρ ανέβηκε [ρΦ₁ [ΦΣΔ₂ ...κρατώντας ο Γιάννης γερά το σκοινί] [ρΦ ανέβηκε]]]]]]]]
- B) [ΦΣΔ₁ [ΦΣΔ₂ κρατώντας ο Γιάννης γερά το σκοινί] ανέβηκε στην κορυφή [ΦΣΔ₂ κρατώντας ο Γιάννης γερά το σκοινί]]

Γράφημα 4 | Η παραγωγή των τροπικών μετοχών-προσάρτημα

Κατ' αυτόν τον τρόπο ερμηνεύουμε και τη δυνατότητα έκφρασης του αντιγράφου του υποκειμένου είτε στη μετοχική δομή είτε στην κύρια πρόταση (40):

- (40) α. Κρατώντας ο Γιάννης γερά το σκοινί, ανέβηκε στην κορυφή.
β. Κρατώντας γερά το σκοινί (ο Γιάννης) ανέβηκε (ο Γιάννης) στην κορυφή.

5.3. Συμπλήρωμα vs. προσάρτημα: περαιτέρω παρατηρήσεις

Για τη διάκριση των μετοχικών δομών σε τροπικές-συμπλήρωμα και τροπικές-προσάρτημα, η οποία υποστηρίζουμε ότι είναι δομική, με αποτέλεσμα όλες τις διαφοροποιήσεις που αναπτύχθηκαν ανωτέρω, προσθέτουμε επιπλέον ορισμένα επιχειρήματα:

- A) Αν το ρήμα της πρότασης έχει συμπλήρωμα, η τροπική μετοχή που το προσδιορίζει συμπεριφέρεται ως προσάρτημα, με τις ιδιότητες των υπόλοιπων μετοχών (41-42). Αν όμως το ρήμα συμπληρώνεται από τη μετοχική δομή, τότε συμπεριφέρεται όπως τα συμπληρώματα και αποτελεί μαζί με το ρήμα, εκτός από τον χρονικό συγχρονισμό, μία σημασιολογική ενότητα (43-44):

- (41) α. Ο Γιάννης περίμενε τα αποτελέσματα, ανυπομονώντας για τους βαθμούς του.

- β. Ανυπομονώντας για τους βαθμούς του, ο Γιάννης περίμενε τα αποτελέσματα.
- γ. Ο Γιάννης περίμενε τα αποτελέσματα, ανυπομονώντας ολόκληρη η οικογένειά για τους βαθμούς του (όπως άλλωστε κι ο ίδιος).
- (42) α. Ο Γιάννης ντύθηκε παλιάτσος στις αποκριές, φορώντας τη στολή του αδελφού του.
- β. Φορώντας τη στολή του αδελφού του, ο Γιάννης ντύθηκε παλιάτσος στις αποκριές.
- γ. Ο Γιάννης ντύθηκε παλιάτσος στις αποκριές, φορώντας του η μητέρα του την περσινή στολή του.
- (43) α. Ο Γιάννης περίμενε ανυπομονώντας για τα αποτελέσματα.
- β. * Ανυπομονώντας για τα αποτελέσματα, περίμενε ο Γιάννης.
- (44) α. Ο Γιάννης ντύθηκε φορώντας τα ρούχα του αδελφού του.
- β. *Φορώντας τα ρούχα του αδελφού του, ντύθηκε ο Γιάννης.

B) Επίσης, όταν το ρήμα συμπληρώνεται από τροπικό επίρρημα, η τροπική μετοχή συμπεριφέρεται ως προσάρτημα (45, 46):

- (45) α. Ο Γιάννης έφυγε γρήγορα, τρέχοντας.
- β. Τρέχοντας ο Γιάννης, έφυγε γρήγορα. (Αν δεν έτρεχε δεν θα έφευγε γρήγορα.)
- (46) α. Ο δάσκαλος μας μίλησε έντονα, φωνάζοντας δυνατά.
- β. Φωνάζοντας ο δάσκαλος δυνατά, μας μίλησε έντονα. (Αν δεν φώναζε δυνατά, δεν θα μας μιλούσε έντονα.)

Αντιθέτως, η προσθήκη ενός τροπικού προσαρτήματος είναι απολύτως αποδεκτή, όταν το ρήμα συμπληρώνεται από τροπική μετοχή ή τροπικό επίρρημα (47, 48):

- (47) α. Ο Γιάννης έφυγε τρέχοντας, αψηφώντας τον κίνδυνο.
- β. Αψηφώντας τον κίνδυνο, ο Γιάννης έφυγε τρέχοντας.
- γ. *Τρέχοντας ο Γιάννης έφυγε, αψηφώντας τον κίνδυνο.
- (48) α. Η Μαρία ντύθηκε κομψά, φορώντας τα καλά της.
- β. Φορώντας τα καλά της, η Μαρία ντύθηκε κομψά.
- γ. *Φορώντας τα καλά της, η Μαρία ντύθηκε.

6. Συμπεράσματα: δομές ελέγχου

Συνοψίζοντας την ανάλυση καταλήγουμε στα συμπεράσματα που αποτυπώνονται στον ακόλουθο πίνακα:

Ιδιότητες των -οντας μετοχών	απόλυτες μετοχές	τροπική μετοχή προσάρτημα	τροπική μετοχή συμπλήρωμα
Προτασικότητα (2 φάσεις)	ναι	ναι	όχι
Θέση παραγωγής	πάνω από τη ΡΦ	ΡΦ (ωςπροσάρτημα)	ΡΦ (ως συμπλήρωμα)
Μετακίνηση	ναι	ναι	όχι
Ανεξάρτητο υποκείμενο	ναι	ναι	όχι
Αποκλειστική δήλωση σύγχρονου	όχι	όχι	ναι
Έλεγχος υποκειμένου	όχι	όχι	ναι

Πίνακας 2 | Διάκριση των μετοχικών δομών με βάση τις γενικές ιδιότητές τους

Ως προς τον έλεγχο του υποκειμένου, οι απόλυτες μετοχές και οι τροπικές μετοχές-προσάρτημα δεν παρουσιάζουν υποχρεωτική ταυτοπροσωπία, ενώ το υποκείμενο των τροπικών μετοχών-συμπλήρωμα συναναφέρεται υποχρεωτικά με το υποκείμενο του ρήματος της κυρίας (49-51):

(49) Μπαίνοντας ο Κώστας, έφυγε η Μαρία.

(50) Ο Κώστας έκτισε το σπίτι, βάζοντας η γυναίκα του ενέχυρο το πατρικό της.

(51) Ο Κώστας μας μίλησε φωνάζοντας (*η Μαρία).

Η ιδιότητα αυτή των τροπικών μετοχών-συμπλήρωμα συμβαδίζει με το συμπέρασμα προηγούμενων αναλύσεών μας, σύμφωνα με το οποίο ο υποχρεωτικός έλεγχος στις να-συμπληρωματικές προτάσεις περιορίζεται σε ελάχιστες δομές, όπου υπάρχει υποχρεωτικός και αποκλειστικός συγχρονισμός δύο γεγονότων. Παράλληλη δομή προτείναμε στην ανάλυση αυτή και για τις τροπικές μετοχές-συμπλήρωμα (52, 53):

- (52) [ΦΣΔ +φ-χαρακτ. άρχισε [ΦΣΔ -φ-χαρακτ. ο Γιάννης να γράφει]]
- (53) [ΦΣΔ +φ-χαρακτ. έφυγε [ΦΣΔ -φ-χαρακτ. ο Γιάννης τρέχοντας]]
-

Γράφημα 5 | Η παραγωγή των δομών Ελέγχου

Για τις περιπτώσεις εκείνες, υποστηρίξαμε οπίσθιο έλεγχο, μέσω μετακίνησης του υποκειμένου από τη να-συμπληρωματική στην κύρια πρόταση. Την ίδια ανάλυση υποστηρίζουμε και για τις δομές των τροπικών μετοχών-συμπλήρωμα, προσθέτοντας (βλ. 5.1.) για την περίπτωση των μετοχών την αδυναμία εμφάνισης του αντιγράφου του υποκειμένου στην μετοχική δομή. Με την παρούσα ανάλυση προτείνεται η ενιαία αντιμετώπιση των δομών ελέγχου ως έλλειψη φ-χαρακτηριστικών στον ΣΔ των συμπληρωματικών δομών.⁸

8 Τόσο στην παρούσα ανάλυση όσο και στις προηγούμενες που αναφερόμαστε, βασιζόμαστε στη θεωρία (Chomsky 2005, 2007), σύμφωνα με την οποία τα φ-χαρακτηριστικά εδράζονται στον ΣΔ. Η αναθεώρηση της άποψης αυτής, είναι δυνατόν, βεβαίως, να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι στις εν λόγω δομές απουσιάζει η ΦΣΔ, πρόκειται δηλαδή για μικρότερες φραστικές δομές.

Βιβλιογραφία

- Alexiadou, Artemis. 1997. *Adverb Placement*. Amsterdam/Philadelphia: J. Benjamins.
- Chomsky, Noam. 2005. "On Phases". Στο R. Freidin, C. Otero & M.-L. Zubizarreta (επιμ.), *Foundational Issues in Linguistic Theory*, 133–166. Cambridge Mass.: MIT Press.
- Chomsky, Noam. 2007. "Approaching UG from Below." Στο Uli Sauerland, and Hans-Martin Gärtner (επιμ.), *Interfaces + Recursion = Language?: Chomsky's Minimalism and the View from Syntax-Semantics*, 1–29. Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
- Kapetangianni, Dina. 2010. "The Minimalist Syntax of Control in Greek." PhD diss., The University of Michigan.
- Κλειδή, Σύλα, και Αγγελική Τσόκογλου. 2013. «Υπό Έλεγχο ή εκτός Ελέγχου;» Στο *Selected Papers from the 11th International Conference on Greek Linguistics*, 738–749. Ρόδος, 26-29 Σεπτεμβρίου 2013.
- Kotzoglou, George. 2014. "Control in Greek Gerunds: Implicit Arguments and other Factors." Στο *Selected Papers from the 21st International Symposium on Theoretical and Applied Linguistics 21*.
- Manolessou, Io. 2006. "From Participles to Gerunds." Στο Melita Stavrou, and Arhonto Terzi (επιμ.), *Advances in Greek Generative Syntax: Essays in Honor of Dimitra Theophanopoulou-Kontou*, 241–283. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
- Moser, Amalia. 2006. "The Greek Forms in -ontas: a Study in 'Converbiality', Temporality, Aspectuality and Finiteness." *Glossologia* 17:43–67.
- Νάκας, Αθανάσιος. 2012. «Για το Ελληνικό «Γερούνδιο ή «Γκερουντίβο» ή «Γερουνδιακό» (άλλως πως "Far from the Maddening Gerund"!)." Στο Zoe Gavriilidou, Angeliki Efthymiou, Evangelia Thomadaki and Penelope Kambakis-Vougiouklis (επιμ.), *Selected Papers from the 10th International Conference on Greek Linguistics*, 990–999. Komotini: Democritus University of Thrace.
- Panagiotidis, Phoevos. 2010. "Nonargumental Mixed Projections." *Syntax* 13:165–182.
- Progovac, Ljiljana. 1992. "Non Negative Polarity Licencing must Involve Comp" *Linguistic Inquiry* 23:341–347.
- Rivero, María Luisa. 1994. "Clause Structure and V-movement in the Languages of the Balkans." *Natural Language and Linguistic Theory* 12:63–120.
- Σιταρίδου, Ιωάννα και Κωνσταντίνα Χάιδου. 2002. «Η Αρχή της Νομιμοποίησης

- των Υποκειμένων στα Ελληνικά Γερούνηδια». *Μελέτες για την Ελληνική Γλωσσολογία* 22:583–592.
- Τζάρτανος, Αχιλλέας. 1989 [1946]. *Νεοελληνική Σύνταξις της Κοινής Δημοτικής*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.
- Tsimpli, Ianthi-Maria. 2000. "Gerunds in Greek." *Journal of Greek Linguistics* 1:133–169.
- Τσόκογλου, Αγγελική, και Σύλα Κλειδή. 2002. «Οι Δομές των Μετοχών σε -οντας και -μενος.» Στο Christos Clairis (επιμ.), *Recherches en Linguistique Grecque. Actes du 5e Colloque International de Linguistique Grecque*. Vol. II, 279–282. Paris: L' Harmattan.
- Τσόκογλου, Αγγελική, και Σύλα Κλειδή. 2012. «Σχετικά με τις Φάσεις και την Κληροδότηση των φ-χαρακτηριστικών στην Ελληνική.» Στο Zoe Gavriilidou, Angeliki Efthymiou, Evangelia Thomadaki, and Penelope Kambakis-Vougiouklis (επιμ.), *Selected Papers from the 10th International Conference on Greek Linguistics*, 1179–1189. Komotini: Democritus University of Thrace.
- Tsoulas, George. 1996. "Notes on Temporal Interpretation and Control in Modern Greek Gerunds." *York Working Papers in Linguistics* 17:441–470.